

Sygn. akt III Ua 19/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Witkowski
Sędziowie:	SSO Danuta Poniatowska (spr.) SSO Mirosław Kowalewski
Protokolant:	St. sekr. sądowy Izabela Anna Chilińska

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2018r. w Suwałkach na rozprawie

sprawy z wniosku **T. R.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o odsetki z tytułu nieterminowego wypłacenia świadczenia rehabilitacyjnego

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 25 października 2018r. sygn. akt IV U 171/18

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że przyznaje T. R. odsetki ustawowe za opóźnienie od nieterminowo wypłaconego 10 lipca 2018r. świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 8 września 2017r. do 4 lutego 2018r. poczynając od 8 września 2017r. i oddala odwołanie w pozostałym zakresie;**
- 2. oddala apelację w pozostałym zakresie;**
- 3. zasądza od T. R. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sygn. akt III Ua 19/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił T. R. wypłaty odsetek od wypłaconego świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 9 sierpnia 2017 roku do 4 lutego 2018 roku, działając na

podstawie art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 1368 ze zm.), znak decyzji (...)

Od decyzji tej 9 sierpnia 2018 roku złożył odwołanie T. R., zarzucając naruszenie art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 roku w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych oraz art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez ich niezastosowanie i uznanie za nienależne odsetek od wypłaconego z opóźnieniem świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 9 września 2017 roku do 4 lutego 2018 roku. Z uwagi na powyższe domagał się zmiany zaskarżonej decyzji i zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego odsetek ustawowych za opóźnienie za powyższy okres wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia odwołania do dnia zapłaty.

Wyrokiem z 25 października 2018 roku Sąd Rejonowy w Suwałkach zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał T. R. odsetki ustawowe za opóźnienie od nieterminowo wypłaconego w dniu 10 lipca 2018 r. świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 9 sierpnia 2017 r. do 4 lutego 2018 r., wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty.

Ustalając stan faktyczny Sąd Rejonowy wskazał, że T. R. 23 czerwca 2017 roku wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. z wnioskiem o wypłatę świadczenia rehabilitacyjnego w kontynuacji z uwagi na przyznane mu uprzednio prawo do świadczenia rehabilitacyjnego w okresie od 10 lutego 2017 roku do 8 sierpnia 2017 roku. Po złożeniu tego wniosku lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z 25 lipca 2017 roku ustalił, iż T. R. nie jest niezdolny do pracy oraz brak jest okoliczności uzasadniających ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego. Wskutek wniesienia sprzeciwu od tego orzeczenia, komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z 5 września 2017 roku ustaliła, iż T. R. jest niezdolny do pracy, a w związku z rokowaniem odzyskania zdolności do pracy istnieją okoliczności uzasadniające ustalenie uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 1 miesiąca, licząc od daty ustania uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego. Decyzją z 8 września 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. przyznał T. R. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 9 sierpnia 2017 roku do 7 września 2017 roku w wysokości 75 % podstawy wymiaru.

Sąd Rejonowy ustalił, że od decyzji tej odwołanie złożył T. R. i w związku z tym było prowadzone postępowanie przed Sądem Rejonowym w Suwałkach sygn. akt IV U 219/17. W toku tego postępowania Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii i kardiologii. Wyrokiem z 25 maja 2018 roku zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał T. R. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od 9 sierpnia 2017 roku do 5 lutego 2018 roku. Od wyroku tego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. złożył apelację do Sądu Okręgowego w Suwałkach, wskazując, iż świadczenie rehabilitacyjne powinno być przyznane maksymalnie do 4 lutego 2018 roku, albowiem w tym dniu upływa 12. miesięczny okres maksymalnego przyznania prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 27 września 2018 roku sygn. akt III Ua 10/18 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że prawo do świadczenia rehabilitacyjnego przyznał do 4 lutego 2018 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił T. R. świadczenie rehabilitacyjne za okres od 9 sierpnia 2017 roku do 4 lutego 2018 roku w dniu 10 lipca 2018 roku.

Sąd Rejonowy wskazał na następującą podstawę prawną rozstrzygnięcia: Zgodnie z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku poz. 1368 ze zm.) płatnicy składek wypłacają zasiłki w terminach przyjętych dla wypłaty wynagrodzeń lub dochodów, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych bieżąco po stwierdzeniu uprawnień zasiłki te wypłaca nie później niż w ciągu 30 dni od daty złożenia dokumentów niezbędnych do stwierdzenia uprawnień do zasiłku. Jeżeli płatnik składek nie wypłacił zasiłków w terminie, o którym mowa w ust. 1 jest on obowiązany do wypłaty odsetek od tego zasiłku w wysokości i na zasadach określonych w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych.

W ocenie Sądu Rejonowego w niniejszej sprawie ma zastosowanie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zgodnie, z którym jeżeli zakład w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które zakład nie ponosi odpowiedzialności. Zarówno w doktrynie jak i w judykaturze ukształtował się pogląd, iż odsetki przysługują nie tylko w sytuacji, gdy zakład w terminach określonych przepisami prawa nie ustalił prawa do świadczenia, ale również w sytuacji wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem lub stanem faktycznym decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. W tym przypadku zachodzi sytuacja, gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło, mimo że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot „okoliczności za które zakład nie ponosi odpowiedzialności”, jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn niezależnych od ZUS (porównaj wyrok Sądu Najwyższego z 21 czerwca 2012 roku III UK 110/11).

W judykaturze dokonuje się kwalifikacji błędu organu rentowego na błędy wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym. Natomiast do błędu w ustaleniach faktycznych dochodzi wówczas, gdy przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu, a jednocześnie ZUS mógł w ramach przyznanych mu kompetencji w pełni ustalić potrzebny stan faktyczny, innymi słowy w sytuacji, gdy zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami, co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność (porównaj uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2009 roku sygn. akt I UK 345/08).

Ponadto w wyroku z 25 stycznia 2005 roku I UK 159/04 Sąd Najwyższy stwierdził, że wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można mu było zarzucić niestaranności wykładni i zastosowania prawa. Natomiast w wyroku z 27 września 2002 roku II UK 214/02 Sąd Najwyższy stwierdził, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest obowiązany do zapłaty odsetek w wysokości określonej przepisami prawa cywilnego wówczas, gdy nie dokona wypłaty świadczeń w terminach przewidzianych w przepisach dotyczących ich przyznawania i wypłacania w następstwie okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność.

Sąd Rejonowy wskazał również na treść wyroku Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2013 roku I UK 3/13, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, iż w przypadku terminowego wydania przez zakład decyzji odmawiającej jednorazowego odszkodowania, jest zobowiązany w razie zaistnienia okoliczności określonych w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych do wypłaty odsetek od tego świadczenia od daty wydania decyzji odmownej.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy Sąd Rejonowy stwierdził, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi odpowiedzialność za opóźnienie w wypłacie odwołującemu świadczenia rehabilitacyjnego z racji błędnego wydania decyzji przyznającej mu prawo do tego świadczenia na okres 1 miesiąca. W wyniku odwołania od tej decyzji, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie IV U 219/17, prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Suwałkach z 25 maja 2018 roku przyznane zostało T. R. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres od 9

sierpnia 2017 roku do 4 lutego 2018 roku. Opóźnienie w wypłacie T. R. świadczenia rehabilitacyjnego wynika, w ocenie Sądu Rejonowego, z okoliczności, za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych ponosi odpowiedzialność. To nieprawidłowe ustalenia organu rentowego w zakresie oceny niezdolności do pracy T. R. skutkowały pozbawieniem go terminowego prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Postępowanie przeprowadzone przed Sądem Rejonowym w Suwałkach w sprawie IV U 219/17 wykazało, iż wnioski organu rentowego, co do okresu niezdolności do pracy T. R. były błędne. Do wniosków takich Sąd doszedł po uzyskaniu opinii biegłych sądowych z zakresu neurologii i kardiologii. W postępowaniu przed sądem nie zgromadzono żadnych nowych dowodów poprzednio nieznanymi organowi rentowemu, w szczególności w zakresie dokumentacji medycznej, ta bowiem została złożona przez T. R. już na etapie postępowania przed organem rentowym. Stąd też Sąd Rejonowy uznał, iż decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przyznająca T. R. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego wyłącznie na okres jednego miesiąca wydana została w oparciu o bezpodstawne zakwestionowanie przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okoliczności wpływających na dłuższy termin prawa do świadczenia rehabilitacyjnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu w sprawie IV U 219/17 pozostawał aktywny, składał wnioski dowodowe, wręcz do końca postępowania kwestionował sporządzone przez biegłych sądowych opinie i ostatecznie domagał się oddalenia odwołania.

W ocenie Sądu Rejonowego, organ rentowy obecnie nie może podnosić, że ostatnim dokumentem i czynnością, która była niezbędna do ustalenia uprawnień do świadczenia rehabilitacyjnego był wyrok sądu wraz z uzasadnieniem w sprawie IV U 219/17. Okoliczności ustalone w sprawie oraz przebieg postępowania, jednoznacznie wskazują, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję niezgodną z prawem poprzez ustalenie zbyt krótkiego okresu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, mimo że było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem w ustawowym terminie.

Stąd też ostatecznie Sąd Rejonowy uznał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych za opóźnienie, ponieważ ponosi winę w opóźnieniu wypłaty świadczenia rehabilitacyjnego. Wypłata nastąpiła bowiem dopiero 10 lipca 2018 roku. Z tych względów na podstawie art. 85 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, w związku z art. 481 § 1 kodeksu cywilnego oraz w związku z art. 482 § 1 kodeksu cywilnego, T. R. należą się odsetki ustawowe za opóźnienie od nieterminowo wypłaconego świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 9 sierpnia 2017 roku do 4 lutego 2018 roku wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia odwołania, to jest od 9 sierpnia 2018 roku do dnia zapłaty. Wobec powyższego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej zasądzenia odsetek od świadczenia rehabilitacyjnego należnego za okres od 9.08.2017 r. do 7.09.2017 r. oraz zasądzenia odsetek od odsetek, zarzucając mu naruszenie przepisów prawa materialnego w szczególności art. 64 ustawy z dnia 25.06.1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1368 ze zm.) i art.85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) poprzez błędną wykładnię tych przepisów i przyjęcie przez Sąd, iż wnioskodawcy T. R. przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od nieterminowo wypłaconego w dniu 10.07.2018 r. świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 9.08.2017 r. do 4.02.2018 r. wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 9.08.2018 r. do dnia zapłaty .

Wskazując na powyższą podstawę apelacji organ rentowy wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie, że wnioskodawcy przysługują odsetki od nieterminowo wypłaconego świadczenia rehabilitacyjnego, które było należne za okres od 8.09.2017 r. do 4.02.2018 r.

W uzasadnieniu apelacji skarżący zgodził się ze stanowiskiem Sądu , iż organ rentowy rozpatrując wniosek o świadczenie rehabilitacyjne mógł wydać decyzję przyznającą świadczenie od 9.08.2017 r. na okres do 4.02.2018 r. W trakcie postępowania sądowego nie zostały złożone żadne nowe dowody medyczne , które nie były znane komisji lekarskiej w trakcie przeprowadzania badania. Sąd jednakże błędnie w sentencji wyroku wskazał okres nieterminowego wypłacenia świadczenia rehabilitacyjnego od 9.08.2017 r. do 4.02.2018 r. Organ rentowy decyzją

z dnia 8.09.2017r. przyznał świadczenie rehabilitacyjne od 9.08.2017r. do 7.09.2017r. i wypłacił to świadczenie 21.09.2017 r. Wypłata dalszego świadczenia od 8.09.2017 r. została dokonana po wyroku.

Skarżący nie zgodził się też z drugą częścią wyroku, w której Sąd przyznaje dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od 9.08.2018 r. do dnia zapłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest uzasadniona i należało uwzględnić ją w znacznej części.

Nie budzi wątpliwości skarżącego, ani Sądu drugiej instancji, iż stanowisko Sądu Rejonowego, uznające, iż organ rentowy rozpatrując wniosek T. R. z 23.06.2017 r. o świadczenie rehabilitacyjne mógł wydać decyzję przyznającą świadczenie od 9.08.2017 r. na okres do 4.02.2018 r., a nie jak w decyzji na okres jednego miesiąca. W trakcie postępowania sądowego nie zostały bowiem złożone żadne nowe dowody medyczne, które nie były znane komisji lekarskiej w trakcie przeprowadzania badania. Słusznie jednak zauważa skarżący, że organ rentowy decyzją z 8.09.2017 r. przyznał świadczenie rehabilitacyjne od 9.08.2017 r. do 7.09.2017 r. i wypłacił to świadczenie 21.09.2017 r. Natomiast wypłata dalszego świadczenia należnego od 8.09.2017 r. została dokonana z opóźnieniem - po wyroku w sprawie IVU219/17 - 10.07.2018 r. Dlatego też organ rentowy pozostawał w zwłoce w wypłacie świadczenia rehabilitacyjnego przysługującego za okres od 8.09.2017 r., a nie jak orzekł Sąd Rejonowy od 9.08.2017 r.

Ponadto Sąd Rejonowy nie wskazał w wyroku od jakiej daty przysługują odsetki od nieterminowo wypłaconego 10.07.2018 r. świadczenia rehabilitacyjnego. Skarżący wskazuje, iż ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji było orzeczenie komisji lekarskiej z 5.09.2017 r. Dlatego wnosi, by przyjąć, iż odsetki od nieterminowo wypłaconego świadczenia za okres od 8.09.2017 r. naliczyć ewentualnie po upływie miesiąca od daty orzeczenia komisji lekarskiej.

W ocenie Sądu Okręgowego odsetki te należy naliczyć od daty wydania nieprawidłowej decyzji, to jest od 8.09.2017 r. W tej dacie organ rentowy uznał, że wszystkie okoliczności zostały wyjaśnione, a w związku z tym powinien wydać decyzję o przyznaniu świadczenia rehabilitacyjnego na okres do 4.02.2018 r. Stanowisko to znajduje oparcie w orzecznictwie Sadu Najwyższego, między innymi w cytowanym przez Sąd Rejonowy wyroku Sądu Najwyższego z 4.06.2013 roku I UK 3/13, w którym Sąd Najwyższy stwierdził, iż w przypadku terminowego wydania przez zakład decyzji odmawiającej jednorazowego odszkodowania, jest zobowiązany w razie zaistnienia okoliczności określonych w art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych do wypłaty odsetek od tego świadczenia od daty wydania decyzji odmownej.

Zasadny jest też kolejny zarzut skarżącego. Nie można zgodzić się z tą częścią wyroku, w której Sąd Rejonowy przyznaje dalsze odsetki ustawowe za opóźnienie od 9.08.2018 r., to jest od dnia złożenia odwołania do dnia zapłaty, gdy świadczenie zostało wypłacone w całości 10.07.2018 r. Jako podstawę prawną wypłaty tych odsetek Sąd Rejonowy wskazał art. 481 § 1 w związku z art. 482 § 1 kodeksu cywilnego. Nie sposób zgodzić się z tym stanowiskiem Sądu Rejonowego. Należy zwrócić uwagę, że w niniejszym postępowaniu T. R. domagał się wypłaty skapitalizowanych odsetek w związku z faktem, że organ rentowy wypłacił mu przyznane wyrokiem świadczenie rehabilitacyjne dopiero w dniu 10.07.2018 r. Kwestię odsetek w prawie ubezpieczeń społecznych reguluje art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.), należnych w przypadku uchybienia terminu wyjaśnienia ostatniej okoliczności i wydania decyzji, zgodnie z treścią art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.). Przepis art. 85 ust. 1 odsyła do przepisów prawa cywilnego jedynie w zakresie wysokości odsetek, regulując w pozostałym zakresie kwestię odsetek w sposób wyczerpujący. Na gruncie przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, w tym przywołanych ustaw systemowej i emerytalnej, brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do żądania odsetek od odsetek. Nie przewiduje tego bowiem ani ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych, ani ustawa emerytalna, czy jakikolwiek inny akt prawny z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych. W sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych nie znajdują też zastosowania przepisy art. 476 k.c., art. 481 k.c., jak również art. 482 § 2 k.c.. W Kodeksie cywilnym obowiązuje zresztą zakaz anatocyzmu (oznaczający zakaz doliczania odsetek do odsetek), gdyż przepis art. 482 § 1 k.c. przewiduje możliwość

żądania odsetek od zaległych odsetek wyjątkowo, bowiem tylko od chwili wytoczenia powództwa. W niniejszej zaś sprawie ubezpieczony nie wytoczył powództwa charakterystycznego dla spraw cywilnych sensu stricte, a jedynie wystąpił z wnioskiem do organu rentowego w trybie postępowania administracyjnego. Sprawy z dziedziny ubezpieczeń społecznych załatwia się z urzędu lub na wniosek, poprzez wydanie decyzji administracyjnej, a nie poprzez żądanie zapłaty, a następnie wytoczenie powództwa. Możliwość żądania skapitalizowanych odsetek od dnia wytoczenia powództwa dotyczy roszczeń cywilnoprawnych (a zatem z dziedziny prawa prywatnego), nie zaś zupełnie odmiennych rodzajowo świadczeń z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, należących do osobnej dziedziny prawa, tj. prawa publicznego oraz mających źródło w pobieranych daninach publicznoprawnych. Dlatego żądanie ubezpieczonego nie ma umocowania we wskazanej przez Sąd Rejonowy podstawie prawnej, jako że przepis art. 482 § 2 k.c. nie może mieć zastosowania w sprawie. Powyższa ocena znajduje pełne potwierdzenie w wyroku Sądu Najwyższego z 15.09.2011 r., II UK 22/11, w którym wskazano, że w stosunkach opartych na prawie ubezpieczeń społecznych odsetki od opóźnionego świadczenia uregulowane są na potrzeby tego prawa wyczerpująco, bez możliwości odwoływania się - poza określeniem wysokości odsetek - do przepisów prawa cywilnego. Odsetki należą się za czas opóźnienia, tj. poczynając od dnia wymagalności długu, a kończąc na dniu jego zapłaty. Na ten zamknięty okres składają się poszczególne dni opóźnienia, a należność z tytułu odsetek narasta sukcesywnie, podwyższa się bowiem z każdym dniem o stosowną kwotę pieniężną.

Mając powyższe na uwadze orzeczono, jak w pkt 1 wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. W pozostałym zakresie (co do daty początkowej należnych odsetek) apelację oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).